

Seleucia

Sayı X - 2020

Olba Kazısı Serisi

Seleucia X

Olba Kazısı Serisi

Seleucia, uluslararası hakemli dergidir ve her yıl Mayıs ayında bir sayı olarak basılır. Yollanan çalışmalar, belirtilen yazım kurallarına uygunsa yayınlanır, çalışması yayınlanan her yazar, çalışmanın baskı olarak yayınlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını Seleucia yayınına devretmiş sayılır. Seleucia kopya edilemez ancak dipnot referans gösterilerek yayınlarda kullanılabilir.

Seleucia Dergisi, Sayı IV - 2014'den itibaren ULAKBİM'de taranmaktadır.

Editörler

Emel Erten
Diane Favro
Fikret Yegül
Murat Özyıldırım (Baş Editör)

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Halit Çal
Prof. Dr. Çiğdem Dürüşken
Prof. Dr. Efrumiye Ertekin
Prof. Dr. Emel Erten
Prof. Dr. Diane Favro
Prof. Dr. Turhan Kaçar
Prof. Dr. Sedef Çokay Kepçe
Prof. Dr. Gülgün Köroğlu
Prof. Dr. Erendiz Özbayoğlu
Prof. Dr. Harun Taşkiran
Prof. Dr. Ceren Ünal
Prof. Dr. Fikret K. Yegül
Doç. Dr. Merih Ereğ
Doç. Dr. Deniz Kaplan
Doç. Dr. Fikret Özbay
Doç. Dr. Sema Sandalcı
Dr. Öğr. Üyesi Safiye Aydın
Dr. Öğr. Üyesi Figen Çevirici Coşkun
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Murat Özgen
Dr. Öğr. Üyesi Muammer Ulutürk
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Yeğin
Dr. Vujadin Ivanisevic

Seleucia
Olba Kazısı Serisi
Sayı: 10

ISSN: 2148-4120

Kapak Tasarımı

Tuna Akçay

Yazışma Adresi

Öğr. Gör. Murat Özyıldırım
Mersin Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü, Çiftlikköy Kampüsü, 33343,
Mersin - Türkiye
Tel: 00 90 324 361 00 01 - 4735
E – posta: muratozyildirim@mersin.edu.tr

Adres

Bilgin Kültür Sanat Şti. Ltd.
Selanik 2 Cad. 68/4 Kızılay - Ankara
Tel: 0312 419 85 67
Sertifika no: 20193
www.bilginkultursanat.com
e-mail: bilginkultursanat@gmail.com

Baskı

Parkur Form Ofset Matbaacılık
Merkez San. Sit. 1341. Cad. No: 45
İvedik OSB, Yenimahalle - Ankara
Sertifika No: 42235

Dağıtım

Bilgin Kültür Sanat Şti. Ltd.
Selanik 2 Cad. 68/4 Kızılay - Ankara
Tel: 0312 419 85 67

Seleucia | Sayı 10 | Mayıs 2020

Artemis Tapınağı ve Altın Sardes'in Kraliçeleri
Queenly Gifts to Golden Sardis and the Temple of Artemis

Fikret K. Yegül
9

İzmir Arkeoloji Müzesi'nden Bir Grup Kilya Figürini
A Group of Kilia Figurines from the Archaeological Museum of İzmir

Barış Gür - Ayşe Füzüzan Caman
35

Silifke Müzesi Örnekleri Bağlamında Roma Dünyasında Cam Çubukların İşlevleri Konusunda Görüş ve Öneriler
Suggestions and Views About The Functions of Glass Rods in The Light of Two Examples from The Museum of Silifke

Emel Erten
57

Niğde, Ulukışla'da Lulua (Lülüve) Kalesi
The Lulua (Lülüve) Castle in Ulukışla, Niğde

Lale Yılmaz - Halil Sözlü
75

Kurul Kalesi Pişmiş Toprak Kandilleri
Terracotta Oil Lamps from Kurul Fortress

Leyla Yorulmaz
97

Elazığ Müzesi'nden Bir Grup Urartu Mühürü
A Group of Urartian Seals from the Elazığ Museum

Pınar Pınarcık - Bilcan Gökce
127

Phokaia'nın Hellenistik ve Roma Dönemi Mezarları ile

Ölü Gömme Gelenekleri
Burial Customs and Tombs in Hellenistic and Roman Period Tombs of Phocaea

Sabri Arıcı
155

Mersin Müzesi'nden Hellenistik Dönem'e Ait Bir Mezar Steli

A Hellenistic Grave Stele from Mersin Museum
Ulus Tepebaş - Handegül Canlı
185

Olba'dan Roma Erken İmparatorluk Dönemi Üfleme Cam Buluntuları
Early Roman Imperial Blown-Glass Finds from Olba

Emel Erten - Emine Akkuş Koçak
203

Pontos Bölgesi Basamaklı Tünellerinin Köken ve İşlevleri Üzerine Bazı Öneriler
Some Suggestions on Origins and Functions of the Stepped Tunnels in Pontos Region

S. Yücel Şenyurt - Ahmet Emirhan Bulut
227

Bingöl Şerevdirin Yaylası'nın Kaya Üstü Resimleri ve Kaya Altı Yerleşiminin Değerlendirilmesi
The Evaluation of On-Rock Pictures and Under-Rock Settings of Bingöl Şerevdirin Plateau

Sırrı Tiryaki
251

Anemurium Nekropol Kilisesi Heraclius Defnesi
A Heraclius Hoard in Anemurium Necropolis Church

Kasım Oyarçin - Mehmet Tekocak
269

Kurul Kalesi Kazılarında Ele Geçen Kalıp Yapımı Kabartmalı Kâseler
The Moldmade Relief Bowls found in Kurul Fortress

S. Yücel Şenyurt - Leyla Yorulmaz
297

Miletos'tan (Ionia) Koç Başı Saplı Bir Patera
A Terracotta Handled Paterra with Ram Head from Miletus (Ionia)

Reyhan Şahin
329

Tarsus Müzesi'nden İki Triglif-Metop Frizi
Two Tryglyph-Metope Friezes from the Tarsus Museum

Gamze Evgen
355

Olba Manastırı Kazıları Üzerine Değerlendirmeler
Some Observations on the Excavations in the Monastery of Olba

Murat Özyıldırım
375

Kitap Tanıtımı
Book Review

Roman Architecture and Urbanism - From the Origins to Late Antiquity

Emel Erten
389

Antik Dönemden Osmanlı Dönemine Smyrna/İzmir Kemik Objeleri

Halil Özkan
395

PRAEFATIO

Seleucia Dergisi'nin 2020 yılı sayısını sizlere sunarken bunun dergimizin onuncu sayısı olduğunu da hatırlatmaktan mutluluk duymaktayız. Kısıtlı mali olanaklarımıza karşın, meslektaşlarımızın çalışmalarıyla bize verdikleri destek sayesinde aralıksız on yıl boyunca Seleucia'yı size ulaştırabildiğimiz için gururluyuz. Dileğimiz, Seleucia'nın yayın hayatını gelecekte de sürdürebilmesi ve eski çağ kültürleri ve uygarlıkları ile ilgili olarak yapılan çalışmaların değerlendirmelerini, sonuçlarını nice yıllar boyunca sizlere sunmaya devam etmesidir. Bizi bugünlere taşıyan gelmiş geçmiş tüm sayıların yazarlarının, hakemlerinin, bilim kurulu üyelerinin ve yayıncılarının verdikleri emek için şükranlarımızı sunuyor; bizi her aşamada yüreklendiren okuyucularımızın da Seleucia'nın bugünlere ulaşmasındaki katkılarını unutmuyoruz.

Bu sayımızda her biri değerli meslektaşlarımız tarafından kaleme alınan on altı ayrı makaleye yer vermekteyiz. Bunlar, seramikten, cama; mimarlık ve plastikten, numizmatik ve gliptiğe Anadolu coğrafyasının sunduğu verilerin incelendiği çalışmalardır.

Seleucia bir yandan onuncu sayısı yayınlamakta olmasının mutluluğunu yaşamaktayken; diğer yandan da editörlerimiz Prof. Dr. Fikret Yegül ve Prof. Dr. Diane Favro'nun kazandıkları büyük başarıyı da sizlere duyurmak isteriz. Onların Roman Architecture and Urbanism - From the Origins to Late Antiquity başlıklı kitapları, ABD'de Amerikan Yayıncılar Birliği (AAP) tarafından verilen ve yıl içinde yayınlanan 700-800 kitabın yarıştığı PROSE Excellence büyük ödülünü 2020 yılında kazanan beş yapıttan biri seçildi; aynı zamanda kendi kategorisinde de birinci oldu. Söz konusu kitapla ilgili tanıtım yazısını Seleucia'nın bu sayısında bulabilirsiniz. Editörlerimizi hem böylesine değerli bir yapıtı bilim dünyasına kazandırdıkları için, hem de kazandıkları seçkin ödül nedeniyle candan kutluyor ve başarılarının devamını diliyoruz.

Seleucia'nın onuncu sayısını sizlere sunarken, bu sayıda çalışmalarını bizimle paylaşmayı tercih ettikleri için öncelikle yazarlarımıza teşekkür ederiz. Dergimize sunulan çalışmaları titizlikle inceleyen; sahip oldukları birikimi kıymetli önerileriyle paylaşan hakemlerimizin katkısı bizim için unutulmazdır. Son olarak da bu sayının yayına hazırlanmasında emeği geçen grafiker İsmet Filizfidanoğlu'na ve Bilgin Kültür ve Sanat Yayınları sahipleri Şükrü Devrez ve Engin Devrez'e şükranlarımızı sunarız.

Editörler:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Öğr. Gör. Murat Özyıldırım

PREFACE

While presenting the 2020 issue of *Seleucia*, we are happy to announce the tenth anniversary of our journal. While presenting the 2020 issue of *Seleucia*, we are happy to announce the tenth anniversary of our journal. Despite financial limitations, we are proud to have published ten issues, one each year, without any interruptions, a feat made possible with the invaluable support of our colleagues. We wish that *Seleucia* will endure and continue to publish issues containing valuable works on ancient cultures and civilizations for years to come. We would like to express our gratitude to all the contributors, referees, scientific committee members, and publishers of past and present issues, as well as to our readers for their continuous support and encouragement.

In this issue there are sixteen articles documenting and evaluating pottery and glass material, sculpture, numismatics, glyptics, and epigraphic evidence from archaeological sites in Anatolia.

In addition to the appearance of *Seleucia*'s tenth issue, we would like to announce that the book *Roman Architecture and Urbanism - From the Origins to Late Antiquity* by our editors Prof. Dr. Fikret Yegül and Prof. Dr. Diane Favro received the Prose Excellence Award from the Association of American Publishers (AAP) as the top reference book of 2020, chosen from among over 800 publications. You will find a review of the book within this issue of *Seleucia*. We would like to congratulate our editors for their success and thank them for presenting such a valuable account on Roman architecture and urbanism, including notably a lengthy chapter on the architecture of Asia Minor.

Finally, we wish to express our gratitude for our contributors and meticulous referees who worked hard for this issue as well as to graphic designer İsmet Filizfidanoğlu and our publishers Şükrü Devrez and Engin Devrez of Bilgin Culture and Art Publications.

Editors:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Öğr. Gör. Murat Özyıldırım

Olba Kazısı Serisi

Seleucia

Makale Başvuru Kuralları

Seleucia, Olba Kazısı yayını olarak yılda bir sayı yayınlanır. Yayınlanması istenen makalelerin en geç Şubat ayında gönderilmiş olması gerekmektedir. Seleucia, arkeoloji, eski çağ dilleri ve kültürleri, eski çağ tarihi, sanat tarihi konularında yazılan, daha önce yayınlanmayan yalnızca Türkçe, İngilizce çalışmaları ve kitap tanıtımlarını yayınlar.

Yazım Kuralları

Makaleler, Times New Roman yazı karakterinde, word dosyasında, başlık 12 punto baş harfleri büyük harf, metin ve kaynakça 10 punto, dipnotlar 9 punto ile yazılmalıdır. Sayfa sayısı, kaynakça dâhil en çok on sayfa olmalıdır. Müze, kazı, yüzey araştırması malzemelerinin yayın izinleri, makale ile birlikte yollanmalıdır. Kitap tanıtımları, üç sayfayı geçmemelidir. Çalışmada ara başlık varsa bold ve küçük harflerle yazılmalıdır. Türkçe ve İngilizce özetler, makale adının altında, 9 punto, iki yüz sözcüğü geçmemelidir. Özetlerin altında İngilizce ve Türkçe beşer anahtar sözcük, 9 punto olarak “anahtar sözcükler” ve “keywords” başlığının yanında verilmelidir. Doktora ve yüksek lisans tezlerinden oluşturulan makaleler, yayına kabul edilmemektedir.

- Dipnotlar, her sayfanın altında verilmelidir. Dipnotta yazar soyadı, yayın yılı ve sayfa numarası sıralaması aşağıdaki gibi olmalıdır. Demiriş 2006, 59.
- Kaynakça, çalışmanın sonunda yer almalı ve dipnottaki kısaltmayı açıklamalıdır.

Kitap için:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.

Makale için:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.

- Makalede kullanılan fotoğraf, resim, harita, çizim, şekil vs. metin içinde yalnızca (Lev. 1), (Lev. 2) kısaltmaları biçiminde “Levha” olarak yazılmalı, makale sonunda “Levhalar” başlığı altında sıralı olarak yazılmalıdır. Bütün levhalar, jpeg ya da tift formatında 300 dpi olmalıdır. Alıntı yapılan levha varsa sorumluluğu yazara aittir ve mutlaka alıntı yeri belirtilmelidir.
- Levha sayısı her makalede 10 adet ile kısıtlıdır.
- Latince - Yunanca sözcüklerin yazımında özel isimlerde; varsa Türkçe ek virgülle ayrılmalı, örneğin; Augustus’un, cins isimler italik yazılmalı, varsa Türkçe ek, italik yapılmadan sözcüğe bitişik yazılmalıdır, örneğin; *caveanın*.
- Tarih belirtilirken MÖ ve MS nokta kullanılmadan, makale başlıkları ile yazar ad ve soyadlarında sadece baş harfler büyük harf olarak yazılmalıdır.

Olba Excavations Series

Seleucia

Scope

Seleucia is annually published by the Olba Excavations Series. Deadline for sending papers is February of each year. Seleucia features previously unpublished studies and book reviews on archaeology, ancient languages and cultures, ancient history and history of art written only in Turkish or English.

Publishing Principles

Articles should be submitted as word documents, with font type Times New Roman, font sizes 12 points for headings (first letters should be capitalized), 10 points for text, and 9 points for footnotes and references. The number of pages of each article should not be longer than ten pages, including the bibliography. If the study is on some material/materials from a museum or an excavation, the permission for publication should be submitted together with the article. The book reviews should not be longer than three pages. If there are sub-titles, the headings should be written bold with small letters. Abstracts written in both Turkish and English should appear below the heading of the article, should be size of 9 points and minimum count of words should be 200. Below the abstracts, a minimum of 5 keywords for both languages should be included (of size 9 points) below the headings “anahtar sözcükler” and “keywords”. The articles produced out of master’s theses or doctoral dissertations will not be accepted for publication.

- Footnotes should be given under each page. The ordering of author surname, year of publication and page number should be as follows: Demiriş 2006, 59.
- The reference list should appear at the end of the study and should explain the abbreviation given in the footnote.

Book format:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.

Article format:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.

- Photographs, pictures, maps, drawings, figures etc. used in the article should be referred to in the text as (Fig. 1), (Fig. 2) as abbreviations, and an ordered list of these items should appear at the end of the article under the heading “Figures”. All figures should be in JPEG or TIFF format with 300 dpi. If there are figures cited, the responsibility lies with the author and citation should be explicitly given. The number of figures for each article is limited to 10.

Kurul Kalesi Kazılarında Ele Geçen Kalıp Yapımı Kabartmalı Kâseler

S. Yücel Şenyurt* - Leyla Yorulmaz**

Öz

Karadeniz Bölgesi'nde ele geçen kalıp yapımı kâseler genel olarak Ephesos, Pergamon ve Kyme gibi Batı Anadolu'nun önemli imalat merkezlerinden ihraç edilen örnekler şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın konusunu oluşturan, Kurul Kalesi kazılarında ele geçmiş örnekler de, kil ve yüzey özellikleri göz önüne alınarak Batı Anadolu kökenli ithal kaplar olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda 2010-2019 yılları arasında Kurul Kalesi'nde yürütülen kazı çalışmalarında ele geçmiş toplam 72 parça kalıp yapımı kâsenin 60'a yakını İonia-Ephesos üretimi olan Gri kaplarla ilişkilidir. Geriye kalan az sayıdaki parça ise diğer bir üretim atölyesi olan Pergamon'a ait örneklerden oluşmaktadır. Söz konusu kalıp yapımı kabartmalı kâseler, MÖ 2. yüzyılın sonu ile MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısına uzanan oldukça kısa bir zaman aralığına tarihlendirilir. Yalnızca VI. Mithradates Dönemi ile sınırlı olan bu tarihler Kurul Kalesi'nde ele geçen diğer arkeolojik veriler ile de desteklenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Kalıp Yapımı Kabartmalı Kâseler, Karadeniz Bölgesi, Kurul Kalesi, VI. Mithradates.

* Prof. Dr. S. Yücel Şenyurt, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Yenimahalle/Ankara, TÜRKİYE. E-posta: yucel.senyurt@hbv.edu.tr
orcid no: 0000-0001-7364-311X..

** Dr. Leyla Yorulmaz, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Yenimahalle/Ankara, TÜRKİYE. E-posta: leylayorulmazz@gmail.com
orcid no: 0000-0001-7814-1397.

The Moldmade Relief Bowls found in Kurul Fortress

Abstract

The products of important workshops of Western Anatolia, namely Ephesos, Pergamon, and Kyme usually dominate the imported moldmade relief bowls in the Black Sea Region. The examples found in Kurul Fortress which form the subject of this study, are regarded as the imported vessels of the Western Anatolian origin by considering their fabric and surface characteristics. In this regard, about 60 of 72 pieces of moldmade relief bowls in total, which were found in the excavations of Kurul Fortress between 2010 and 2019, are associated with the Grey Ware productions of Ionian-Ephesian workshops. The few remaining examples comprise of the pieces thought to be Pergamene production, one of another Western Anatolian workshops. The moldmade bowls in question are dated to a quite short time period from the end of the 2nd century BC to the second half of the 1st century BC. These dates which are only limited to the period of Mithradates VI, are also supported with other archaeological data from Kurul Fortress.

Keywords: Black Sea Region, Kurul Fortress, Moldmade relief bowls, Mithradates VI.

Giriş

Ordu ili, Altınordu ilçesine bağlı Bayadı Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Kurul Kalesi, Karadeniz sahilinden yaklaşık 9 kilometre içeride ve deniz seviyesinden 571 metre yükseklikte, Melet Irmağının (antik *Melanthios*) aktığı vadinin batısındaki sarp kireç taşı kayalıklar üzerinde, denize ve vadiye hâkim bir konumda yer almaktadır¹.

Bugüne kadar süre gelen kazılarda elde edilen veriler, kalenin zirve kısmında yer alan Sunak Kayası Açık Hava Kült Alanı'nın MÖ 3. yüzyıla kadar inen bir geçmişe sahip olduğunu ve muhtemelen bölge halklarının ibadet ve ritüellerini gerçekleştirdikleri bir alan olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır². Kalenin diğer kesimlerinde bu erken tarihlere ait bir mimari tabaka henüz tespit edilebilmiş değildir.

1 Şenyurt – Akçay 2016, 223.

2 Şenyurt – Akçay 2016, 239; Şenyurt – Akçay 2017, 181.

Özellikle MÖ 2. yüzyılın başlarında bir açık hava tapınım alanı olarak kullanıldığı anlaşılan Kurul Kayalıklarının zirve kısmının, Sunak Kayası kutsal alanını da içine katarak bir kaleye dönüşümü ise VI. Mithradates Dönemi (MÖ 120-63) içinde gerçekleşmiştir³. Söz konusu dönemin sonlarında Roma istilası ile büyük bir yıkım geçirmiş olan kalede, 2010 yılından itibaren sürdürülen arkeolojik kazılarda elde edilen veriler, kaledeki yerleşimin MÖ 65/64 yıllarına denk geldiği düşünülen bu istila ile sonlandığını⁴ ve sonrasında herhangi bir yerleşim izine rastlanmadığını ortaya koymuştur⁵. Bu zaman aralığı içerisinde nispeten kısa bir süre yerleşim görmüş olan Kurul Kalesi, mimari özellikleri, kültürel fonksiyonu, ele geçen askeri nitelikli buluntuları ve sunmuş olduğu zengin seramik çeşitliliği ile özellikle Geç Hellenistik Dönem için hem Karadeniz hem de Anadolu arkeolojisi açısından oldukça önemli veriler sunmaktadır.

Kurul Kalesi seramik buluntuları içerisinde önemli bir yere sahip olan kalıp yapımı kabartmalı kâseler, ithal ince kap repertuarı içerisindeki en yoğun buluntu gruplarından birisidir. Hellenistik Dönem boyunca oldukça geniş bir coğrafyaya yayılan kalıp yapımı kâselerin standart bir tipolojisini ya da kronolojisini yapmak mümkün olmadığından⁶ farklı merkezlerde ele geçen bu tip kaplar üzerine yapılan çalışmaların büyük bir kısmı⁷, sınıflandırmalarda kâselerin bezeme özelliklerini kıstas almaktadır. Bu bağlamda aşağıda daha detaylıca inceleyeceğimiz Kurul Kalesi kâseleri de dış gövdeleri üzerindeki bezeme çeşitleri göz önüne alınarak sınıflandırılmıştır. Bu çalışma içerisinde 1 adet tüm, 1 adet tüme yakın, 19 adet ağız kenar bandı ile gövdesinin bir kısmı korunmuş profil parçası ve 10 adet stilistik açıdan tanımı yapılabilir gövde ve madalyon

3 Şenyurt – Akçay 2016, 229.

4 Şenyurt – Akçay 2016, 234, 239.

5 Şenyurt – Akçay 2017, 182.

6 Kalıp yapımı kâseler için, kap formları, kil yapıları veya astar uygulamaları açısından sınıflandırma ve karşılaştırmalı bir tarihlendirme önermek zordur. Bu nedenle sınıflandırmalar kapların dekorasyonu ve dekorasyonu oluşturan damgalara göre yapılmaktadır (Dereboylu 1994, 26; 2003, 55; Gürler 1994, 38; 2003, 9; Jones 2018, 19). Ancak kapların üzerindeki damgaların farklı birçok atölyede taklit edilebiliyor olması (Laumonier 1977, 5; Gürler 1994, 9), atölye imzası taşıyan ve buluntu kontekstine bağlı örnekler hariç, kesin tarihlendirmeler yapılmasını zorlaştırmaktadır (Rortoff 1982, 2).

7 Courby 1922, 328-366; Thompson 1934, 451-459; Edwards 1975, 151-185; Duman 2010, 113-137; Ersoy 2013, 31-50; Yedidağ 2015, 235-272; Erol – Tamer 2017, 111-145; Ok 2018, 94-104.

parçasından oluşan toplam 31 örnek sunulmuştur. Bu örneklerden yola çıkılarak Kurul Kalesi kalıp yapımı kabartmalı kâseleri, “Bindirme Yaprak Bezemeli Kâseler”, “Bitkisel Bezemeli Kâseler”, “Uzun Taç Yaprığı Bezemeli (Petalli) Kâseler” ve “Figürlü Kâseler” olmak üzere 4 ana gruba ayrılmaktadır. Yalnızca bordür bölümündeki motifleri korunmuş olan örnekler ise bu gruplardan bağımsız olarak “Kenar Bordürleri” başlığı altında ele alınmıştır.

Kalıp Yapımı Kabartmalı Kâseler

Hellenistik Dönem içki kapları arasında en yaygın ve popüler formlardan biri olan kalıp yapımı kabartmalı kâseler Akdeniz ve Karadeniz bölgelerindeki Hellenistik Dönem yerleşimlerinin hemen hepsinde ele geçen özgün bir kap formudur. Genel form itibariyle yarım küre biçimli içki kabı olarak tanımlanan bu kaplar, kulpsuz ve kaidesiz olup, dış yüzlerinde oldukça zengin motif ve figürler taşımaktadır. Kalıpta şekillendirilmiş⁸ bu kaplar, çeşitli bitkisel ve geometrik motifler ile figüratif sahnelerden oluşan gövde düzenlemesine sahiptir. Üretim tekniği ve bezeme özellikleri temel alınarak oluşturulmuş kendine özgü bir terminolojiye sahip olan bu kaplar, *madalyon* (dip kısmı), *kalyks* (bezemeli küresel gövde) ve *ağız kenar bandı* düzenlemesi şeklinde üç bölümden oluşmaktadır⁹. Söz konusu kapların madalyon kısımları genellikle düz bırakılmış olsa da çeşitli motiflerin işlendiği ya da atölye imzası taşıyan örnekler de mevcuttur. Bezemeler daha çok gövde üzerinde kabartmalı süs kuşağı şeklindedir.

Söz konusu kapların kullanıldıkları dönemlerde nasıl adlandırıldıklarına dair kesin bir veri yoktur. Antik yazında bahsi geçen benzer kaplar karşılaştırılarak bazı önerilerde bulunulmuş olsa da bu tanımlar henüz kesinlik kazanabilmiş değildir¹⁰. Benndorf tarafından

8 Kalıp yapımı kabartmalı kâselerin üretim teknikleri hakkında bilgi için bkz. Thompson 1934, 452; Rotroff 1982, 4-5; Kossatz 1990, Milet 1; Daskalakis 2012, 227, dn. 3; Rogl 2014, 113).

9 Rotroff 1982, 3.

10 Antik Yunanda Atinalılar tarafından kullanılan ve kalıp yapımı kâselere denk geldiği önerilen içki kâseleri için bkz. Athenaeus of Naucratis, *The Deipnosophists*, with an English translation by C. B. Gulick, Cambridge 1999. (The Loeb Classical Library), 744; Athenaeus of Naucratis, *The Learned Banqueters*, with an English translation by S. D. Olson, Cambridge 2007. (The Loeb Classical Library), XI. 467c.

modern literatüre kazandırılan ‘Megara Kâseleri’ terimi¹¹, ilk ortaya atıldığı dönemde oldukça kabul görmüş¹², sonradan Megaralılara özgü bir kap izlenimi uyandırdığı için yanlış bir tanımlama olarak değerlendirilmiştir. Sonrasında ise bu tür kaplar daha çok yapım tekniğinden yola çıkılarak üretilen, ‘kalıp yapımı kâse’¹³, ‘Hellenistik kabartmalı seramik’¹⁴, ‘kalıplanmış kâse’¹⁵, ‘yarım küre kabartmalı kalıp yapımı kâse’¹⁶, ‘kalıplanmış kabartmalı kâse’¹⁷ gibi çeşitli adlandırmalarla kullanılmıştır.

Kapların üzerindeki motif ve figürlerin tipleri dikkate alındığında içeriklerinin şarap olduğu ve *symposia* veya festival gibi etkinliklerde kullanılmaya çok uygun oldukları öngörülmektedir¹⁸. Metal kâseleri taklit eden lüks masaüstü kapları¹⁹ olarak da tanımlanan bu kâseler döneminin oldukça popüler ve pahalı bir içki kabıdır²⁰. İlk olarak Atinalı çömlek ustaları tarafından MÖ 3. yüzyılın ortalarından biraz sonra üretimi başlayan bu kâseler²¹, başlangıçta Mısır etkileri taşımaktadır²². Bu tarihten sonra, özgün formları, metal prototiplerine göre daha ucuza imal edilmeleri ve kolaylıkla temin edilebilmeleri nedeniyle bu kaplar kısa sürede diğer Doğu Akdeniz merkezlerine de ihraç edilmeye başlamıştır²³.

Kalıp yapımı kâselerin Hellenistik Dönem boya bezemeli seramiklerine göre daha kolay üretilebiliyor olması, diğer birçok yerel merkezin de bu tekniği kolayca kabullenmelerini sağlamıştır. Öyle ki çoğu yerel merkez kısa sürede bu kâselerin taklitlerini üretmeye

11 Benndorf, O., Griechische und Sizilische Vasenbilder 3, Berlin 1883, 117-118.

12 Thompson 1934, 351; Hellström 1965, 19; Bouzek – Jansova 1974, 14.

13 Rotroff 1982, 2-3.

14 Bkz. Schwabacher, W. (1941), “Hellenistische Reliefkeramik im Kerameikos”, AJA 45/2, 182-228.

15 Waagé 1948, 29.

16 Rotroff – Oliver 2003, 91.

17 Edwards 1975, 150.

18 Edwards 1956, 90; Schmid 2006, 78-82; Rogl 2014, 114, 119, 126-127.

19 Rotroff 1982, 6.

20 Courby 1922, 169; Thompson 1934, 455; Rotroff 1982, 6; Anlağan 2000, 13; Yılmazzer Çorbacı 2007, 170.

21 Rotroff 1982, 6-13; Burke – Pollitt 1975, 91.

22 Thompson 1934, 313-330, 455-457; Rotroff 1982, 6-7; Rotroff 2006, 359.

23 Rotroff 1982, 10.

başlamıştır²⁴. MÖ 3. yüzyılın son çeyreğine gelindiğinde Korinth, Argos ve Sparta gibi merkezler kendi yerel ürünlerini üretmeye başlamış²⁵, MÖ 2. yüzyılda bu yerel üretimler tüm Akdeniz havzasına yayılmıştır²⁶. Üretildikleri merkezlere göre bezeme ve kap formlarında farklı yerel unsurlar barındıran bu kâseler, Ege Adaları, Makedonya, İtalya, Karadeniz Bölgesi, Kuzey Afrika ve Suriye dâhil Akdeniz'den Orta Asya ve Afganistan'a kadar birçok merkezde üretilmiştir²⁷.

Söz konusu kaplarda Attika ve Delos tipi kâseler Hellenistik Dönem'in en yaygın form grupları olarak karşımıza çıkmaktadır²⁸. Attika tipi kâseler derin gövdeli ve dış bükey bir ağız kısmına sahiptir. Bunlar MÖ 2. yüzyılın ortalarında Batı Anadolu atölyelerinin etkisinde kalmış ve uzun taç yaprağı bezemeli kâselerin ortaya çıkışıyla birlikte daha sığ ve düz dipli kâseler üretilmeye başlamıştır²⁹. Genel olarak Delos tipi olarak bilinen³⁰ ve aslında Ephesos-İon atölyeleri tarafından üretilen bir form grubunu temsil eden kâseler ise ³¹, MÖ 2. yüzyılda

24 Bouzek – Jansova 1974, 14.

25 Siebert 1978, 159 vd.; Domaneantu 2000, 14.

26 Hellström 1965, 20.

27 Courby 1922, 327, 367-368, 396, 414. Bkz. Ege Adaları: Daskalakis 2012, 228; Domaneantu 2000, 14; Makedonya: Anderson-Stojanović 1992, 29-35; İtalya: Moevs, M. T. M. (1980), "Italo-Megarian Ware at Cosa", *Memoirs of the American Academy in Rome* 34, 165-229; Karadeniz: Şurgaja, I. G. (1962), "O Proizvodstve Ellinističeskoj Rel'efnoj Keramiki na Bospore", *Materialy po Archeologii Severnogo Pričernomor'ja* 4, 74-79; Šelov, D. B. (1969), "Nachodki v Tanaise 'Megarskich' čaš", *Materialy i issledovanija po archeologii* 154, 220-247; Kovalenko, S. A. (1996), "Some Notes on the Production of Hellenistic Moldmade Relief Ware in the Bosporan Kingdom", *New Studies on the Black Sea Littoral* (ed. G. R. Tsetskhladze), 51-57; Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 260-262; Kuzey Afrika: Kenrick, P. M., *The Fine Pottery, Excavations at Sidi Khrebish, Benghazi – Berenice 3/1, Tripoli 1985*, 108-113; Suriye: Waagé 1948, 29-30; Christensen, A. P., Johansen, Ch. F., *Hama. Fouilles et recherches de la Fondation Carlsberg 1931-1938, Les poteries hellénistiques et les terres sigillées orientales III/2*, Copenhagen 1971.

28 Rotroff 1982, 14; Thompson 1934, 454.

29 Rotroff 1982, 32, 34-35.

30 Anadolu'dan ele geçen kalıp yapımı kâseler başlangıçta Delos üretimi ithal mallar olarak değerlendirilmiş, ancak daha sonra yapılan araştırmalar bu kapların Batı Anadolu (Güney İonia) kökenli olduğunu ve Delos'un yalnızca bir ihracat merkezi olduğunu ortaya koymuştur (Anderson-Stojanović 1992, 30; Guldager-Bilde 2010, 272, 275).

31 Mitsopoulos-Leon 1991, 69-70; Rogl 2001, 99; Rogl 2014, 101, 114-119, 132-135. Delos tipi kâseler, güçlü ticari faaliyetler gösteren, Ephesos, Miletos ve Priene gibi merkezlerde yoğunlaşmaktadır. Bkz. Ephesos: Mitsopoulos-Leon 1991, 13, 67-74; Gassner 1997, 71-88; Dereboylu 2001, 28-44; Miletos: Kossatz 1990, 104-108; Priene:

üretilmeye başlamış³² ve MÖ 1. yüzyılın içlerine dek kesintisiz olarak devam etmiştir³³. Bunlar Attika kâselerine kıyasla oldukça sığ bir gövde yapısına ve daha kalitesiz bir işçiliğe sahiptir³⁴. Genel olarak, gövde formları daha diktir ve ağız kenarları bazen yumuşak bazen de keskin bir geçişle gövdeden içe dönmektedir. Yarı küresel ve bazı örneklerinde küreye yakın basık gövdeli dolayısıyla da dar bir hacme sahip kapların kaideleri düzleştirilmiştir.

Kurul Kalesi Kalıp Yapımı Kabartmalı Kâseleri

Kap formu olarak fazla çeşitlilik göstermeyen Kurul Kalesi örnekleri Rogl tarafından Ephesos üretimi kalıp yapımı kâseler için önerilen tipoloji ile tamamen örtüşmektedir³⁵. Buna göre ağız kenarı dik veya hafif içe dönük, yarım küre formlu, sığ örnekleri de bulunmakla birlikte daha çok derin kâselerden ve oldukça ince küçük kâselerden oluşan Kurul Kalesi kâseleri, yalnızca iki örnekte farklılaşmaktadır. Gövdesi ağız kenarına doğru düz yükselen, derin kâse örnekleri (Lev. 4: 23, 26) form itibarıyla, Attik formun Pergamonlu ustalar tarafından yeniden yorumlanarak İç Batı Anadolu'ya kazandırdıkları bir form olarak değerlendirilen örneklerle³⁶ uyumludur. Ancak söz konusu örneğin kil ve yüzey özellikleri İonia-Ephesos üretimi örneklerle özdeş olduğu için bu grup içerisinde değerlendirilmiştir.

Ağız çapları 10-18 cm arasında değişen, çoğunluğu 12-15 cm ağız çapına sahip olan Kurul Kalesi kâselerinin yükseklikleri ise iyi korunmuş örneklerde 5-10 cm arasında değişmektedir. Kil yapılarında görülebilir katkı malzemeleri olarak kireç ve mika bulunmaktadır. Genele oranla sayıca az olsalar da bazı örneklerde yoğun mika katkısı görülürken³⁷, bazı örneklerde ise hiç mika katkısı bulunmamaktadır. Kil, ince, iyi elenmiş, sıkı, sert ya da orta sertliktedir. Mineral kompozisyonları homojen olan

Wiegand-Schrader 1904, 401-409.

32 Bu kapların Ephesos'taki en erken örnekleri MÖ 3. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirilmektedir (Mitsopoulos-Leon 1991, 13-67).

33 Laumonier 1977, 7.

34 Courby 1922, 368; Thompson 1934, 454.

35 Rogl 2014, 122; 125, Fig. 11, Typ. 1-3.

36 Duman 2010, 120; Lev. XLI, F40-F42.

37 Kil katkısındaki yoğun ince mika tanecikleri Ephesos kâseleri için ayırt edici bir özelliktir. Bu kaplardan bazılarının analiz verileri ile kil ve içeriğindeki katkı maddeleri tanımlanmıştır. Bkz. Sauer 1996, 47-54; Schneider 1996, 55-60.

bu örnekler genellikle kahverengi veya grimsi kahverengi (5 YR 7/6 - 6/6 ve 7.5 YR 7/4) hamur rengine sahiptir. Ancak kırmızı (10 R 5/6, 2.5 YR 6/6), turuncu ve kahverengi (10 R 4/4, 2.5 YR 5/6), gri ve koyu gri (10 YR 6/1 - 2/1, GLEY 1 3/N - 2.5/N) olmak üzere oldukça farklı renk gruplarına da sahiptir³⁸. Gri örneklerin bazılarında hamur çok küçük gözenekli bir yapıya sahipken genel olarak daha sıkı bir yapıdadır.

Kurul Kalesi kâselerinin yüzeyleri glazürümsü ve parlak, hemen hemen homojen yapıdaki astarları ise kaliteli, siyah gri ve koyu gri (10 YR 2/1, GLEY 1 3/N, 2.5/N) renktedir. Az sayıda kırmızı veya kırmızımı kahverengi astarlı (10 R 4/4, 2.5 YR 5/6) örnekler de görülmektedir. Kapların farklı fırınlama tekniklerinden ve ayrıca kaledeki yangından kaynaklanmış, aynı kap üzerinde hamurda veya yüzeyde birbirinden farklı renk tonları da görülebilmektedir. Örneklerin çoğunda glazür hiç korunmamıştır. İyi korunmuş bazı örneklerde gümüş parlaklığındaki glazür, tümüyle korunmadığı için alacalı bir görünümündedir.

Kapların yüzeyleri, batı atölyelerinde üretilen örneklerde olduğu gibi kalabalık bezeme kompozisyonları içermektedir. Kullanılan bezemeler büyük çoğunlukla geometrik ve bitkisel öğelerden oluşmaktadır. Baskın olarak bindirme yapraklar (Lev. 1: 1-6), uzun taç yaprakları (Lev. 2: 11; Lev. 3: 12-14), Phylon ve İon kymationları (Lev. 4: 22-27), meander motifleri (Lev. 4: 29), dalga motifleri (Lev. 4: 30), noktalı diziler (Lev. 3: 16; Lev. 4: 26-27), çiftli spiral dizileri (Lev. 4: 31), sekiz kollu ışın rozetleri (Lev. 4: 21) ve 5-6-7 yapraklı çiçek rozetleri (Lev. 1: 6; Lev. 2: 7; Lev. 4: 20) görülmektedir³⁹.

Kil ve yüzey özellikleri de göz önüne alınarak kapların üzerindeki bezeme unsurlarına göre sınıflandırılan Kurul Kalesi kalıp yapımı kâseleri, daha çok bindirme yaprak bezemeli kâseler, bitkisel bezemeli kâseler, uzun taç yaprağı bezemeli kâseler ve figürlü kâselerden oluşmaktadır. Söz konusu kaplar için önerilen tarihler ise, yalnızca bir örnek hariç (Lev. 3: 13), ele geçtikleri buluntu kontekstleriyle bağlantılı olarak verilmiştir.

38 Bu çalışmada renk kodları için Munsell Soil Color Charts 2000 yılı basımı kullanılmıştır. Bkz. Munsell Color (Org), Soil Color Charts with Genuine Munsell Color Chips, Grand Rapids, 2000.

39 Kurul Kalesi kalıp yapımı kabartmalı kâseleri üzerinde görülen tüm motifler ve bezeme çeşitleri için bkz. Yorulmaz 2019, 443-450, Lev. XII-XIX; 481-483, Ek-4: 1-38.

Bindirme Yaprak Bezemeli Kâseler (Lev. 1: 1-6)

Kalıp yapımı kabartmalı kâselerin gövde süslemesini oluşturan bu tip örneklerde bezemeler, eğreltiotu, akanthus ve lotus gibi tanımlanabilir bitki motifleri dışında, bazen damarlı bazen de damarsız olarak betimlenen, yuvarlak uçlu geniş veya sivri uçlu küçük yaprakların⁴⁰ birbiri üzerine bindirilmesiyle oluşturulur. Gövdeyi tamamen saran bindirme yapraklar, bazı örneklerde (Lev. 1: 1, 5) madalyon kısmını da içine katarak tamamen yaprak motifleri ile sonlanmaktadır. Kabartma çizgi sıraları ile belirlenen bordür kısımları ise ya boş bırakılır (Lev. 1: 1-3) ya da çiçek veya yaprak rozetleri gibi bitkisel bezemelerle kaplanır (Lev. 1: 4-6).

Ephesos'ta bindirme yaprak bezemeli kâselerin üretimi MÖ 2. yüzyılın ortalarından sonrasına tarihlenir⁴¹. Kurul Kalesi'nde ele geçen bindirme yaprak bezemeli kâselerin kullanım tarihleri için önerilen MÖ 2. yüzyılın sonu ile MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı aralığı bu üretim tarihi ile uyumludur.

Bitkisel Bezemeli Kâseler (Lev. 2: 7-10)

Birçok merkezde sıkça karşımıza çıkan bitkisel bezemeli kâselerin Kurul Kalesi'nde ele geçen örneklerinde eğrelti otu, palmet, asma yaprağı, çift damarlı kalp biçimli yaprak, sarmaşık yaprağı (Lev. 2: 8), yuvarlak veya sivri uçlu sık damarlı geniş yaprak, sivri uçlu sık damarlı küçük yaprak ve zeytin çelengi (Lev. 2: 8) gibi motifler görülmektedir. Tarihlendirmeleri konusunda çeşitli görüşler bulunan⁴² bu grubun Ephesos örnekleri için Mitsopoulos-Leon MÖ 166-69 tarihlerini önermektedir⁴³. Kurul Kalesi örnekleri de, ele geçtikleri buluntu kontekstleri ve sikke verileri ile bu tarihleri desteklemektedir. Bu kapsamda, Kurul Kalesi'nde Roma istilası ile sonlanan en geç yerleşim evresinden ele geçen bu örnekler, kalenin istila tarihi için önerilen MÖ 65/64 yılları ile uyum göstermektedir.

40 Küçük yaprak tipleri için önerilen isimler için bkz. Kossatz 1990, 7.

41 Gassner 1997, 77.

42 Agora örnekleri için Thompson MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarını (Thompson 1934, 457), Rotroff ise MÖ 3. yüzyılın son çeyreğini (Rotroff 1982, 18) önermektedir. Edwards'ın Korinth örnekleri için önerdiği tarihler ise MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısıdır (Edwards 1975, 155-156).

43 Mitsopoulos-Leon 1991, 67.

Uzun Taç Yapağı Bezemeli (Petalli) Kâseler (Lev. 2: 11; Lev. 3: 12-14)

Uçları yuvarlatılmış uzun taç yapraklarının tüm gövdeyi kapladığı bu gruptaki kâseler, ilk kez Atinalı çömlek ustaları tarafından MÖ 2. yüzyılın ikinci çeyreğinde üretilmeye başlamıştır⁴⁴. Kökeninin metal kaplar olduğu düşünülen bu tip kâselerin Korinth örneklerinin başlangıcı için ise MÖ 165 tarihi önerilir⁴⁵.

Anadolu'da üretilen uzun taç yapağı bezemeli kâseler için önerilen tarihler buldukları merkezlere göre değişiklik gösterirken⁴⁶, Kurul Kalesi örneklerinin asıllarını temsil eden Ephesos kâselerinin üretimi MÖ 2. yüzyılın sonlarından MÖ 1. yüzyılın ortalarına dek sürer⁴⁷. Kurul Kalesi örneklerinin kullanım aralıkları ile de uyum gösteren bu tarihler, kalede ele geçen kâselerden birinin üzerinde taşıdığı atölye imzası ile de doğrulanmaktadır (Lev. 3: 13). İç Kale'de, yerleşimin son mimari evresi ile ilişkili yangın tabakası içerisinde ele geçen uzun taç yapağı bezemeli kâsenin, madalyon kısmındaki atölye imzasından, Ephesos'taki çömlek ustası *Philon*'un atölyesinde üretildiği anlaşılmaktadır. Kurul Kalesi örneğinin tam paraleli olan Ephesos örnekleri, atölye imzasının dışında form ve bezeme özellikleri açısından da aynıdır⁴⁸. Ayrıca, Ephesos'taki *Philon* atölyesinde üretilmiş kalıp yapımı kâseler için önerilen üretim tarihleri (MÖ 166-69)⁴⁹, Kurul Kalesi örneklerinin kullanım aralıkları için önerilen MÖ 2. yüzyılın sonu ile MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı ile de uyumludur.

Figürlü Kâseler (Lev. 3: 15-19)

Genellikle mitolojik veya gündelik temaların işlendiği bu gruptaki kâselerde, insan, hayvan veya mitolojik yaratıklar sıkça karşımıza

44 Thompson 1934, 457-458; Rotroff 1982, 36; Rotroff 1988, 93; Rotroff – Oliver 2003, 122.

45 Edwards, G. R. (1981), "Corinth 1980: Molded Relief Bowls", *Hesperia* 50/2, 191; Edwards, G. R. (1986), "Corinthian Moldmade Bowls: The 1926 Reservoir", *Hesperia* 55/4, 392.

46 Labraunda'da uzun taç yaprak bezemeli kâseler MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlenirken (Hellström 1965, 22, Pl. 11, nos, 142- 149), Pergamon'da bu tip kâselerin başlangıcı olarak MÖ 165 tarihi önerilir (Callaghan 1982, 65- 67). Sardes'de MÖ 165'de görülmeye başlayan bu kâseler, MÖ 145'e kadar kullanımda kalmaya devam eder (Rotroff – Oliver 2003, 108, 124).

47 Rogl 2014, 135.

48 Meriç 2002, 34, Kat. No. 45; Rogl 2014, 121, Fig. 8-9

49 Meriç 2002, 33; Rogl 2014, 134.

çıkılmaktadır. Kurul Kalesi'nde ele geçen ve figürlü kompozisyonlara sahip kâseler yalnızca 5 örnekle temsil edilmekte olup, tamamı homojen hamur ve astar özellikleri göstermektedir. Cidarları ince ve astarları çok az korunmuş örneklerden oluşan bu parçalardan ikisinde sola yönelmiş kuş motifi (Lev. 3: 15-16) yer almaktadır. Diğer üç parçada ise insan betimlemelerinin yer aldığı figüratif sahneler işlenmiştir. Yüzeyleri oldukça aşınmış olan bu örneklerden Lev. 3: 17'de omuzunda uzun bir nesne taşıyan figür betimlenmiştir. Lev. 3: 18'de ise çıplak bir insan figürü seçilmektedir. Oldukça silinmiş olan yüzey muhtemelen birden fazla bireyin yer aldığı figüratif bir sahne içermektedir. Lev. 3: 19'de de kline üzerinde uzanmış çıplak bir kadın figürü ile yanda ayakta duran bir figürün yalnızca bacakları korunmuştur. Madalyon kısmında merkezde tek nokta çevresinde, bir ince bir kalın şekilde işlenmiş, 10 yaprağı sayılabilen çiçek rozeti yer almaktadır.

Kline üzerinde uzanmış çıplak kadın figürü işleniş biçimi bakımından, bölgede özellikle Pergamon aplik seramiklerinde görülen erotik sahnelerle benzerlik göstermektedir⁵⁰. Atina'da figüratif kompozisyonların işlendiği kâseler, MÖ 3. yüzyılın son çeyreği ile MÖ 2. yüzyılın ortasında üretilmişlerdir⁵¹.

Kenar Bordürleri (Lev. 4: 20-31)

Bu başlık altında yalnızca ağız kenar bandı ve bordür bölümündeki bezemelerin korunduğu örnekler ele alınmıştır. Kurul Kalesi'nde bu grup içerisinde değerlendirilen toplam 17 parça bulunmaktadır, ancak bu çalışmada yalnızca 11 adedine yer verilmiştir. Bezeme unsurları ile oldukça çeşitlilik gösteren bu örneklerde, ağız kenar bandının hemen altında kabartma çizgilerle belirtilmiş bordür kısmında, 6 ve 7 yapraklı çiçek rozetleri, Philon veya İon kymationları, gioş dizisi (Lev. 4: 28), meander motifi, dalga motifi ve çiftli spiral dizisi gibi bezemeler yer almaktadır.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Karadeniz Bölgesi'ndeki kalıp yapımı kâseler, az sayıda ele geçen yerel üretimleri ya da ithal ürünlerin taklitleri dışında⁵², genel olarak, Ephesos,

50 Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 263, Fig. 8, 2, 264, Fig. 9, 2.

51 Rotroff 1982, 19.

52 Söz konusu durum Karadeniz Bölgesi'nin Anadolu kıyıları için geçerli değildir.

Pergamon ve Kyme gibi Batı Anadolu'nun önemli imalat merkezlerinden ihraç edilen örnekler olarak karşımıza çıkmaktadır⁵³. Kurul Kalesi kazılarında ele geçen örnekler de kil ve yüzey özellikleri göz önüne alınarak Batı Anadolu kökenli ithal kaplar olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu kâseler İç Kale ve Kuzey Teras sektörlerindeki, neredeyse tüm kazı alanlarında ele geçen bir malzeme grubu olmakla birlikte, örneklerin çok az bir kısmı tüme yakın halde bulunmaktadır. Kalede 10 yıldır sürdürülen kazı çalışmalarında oldukça önemli bir buluntu grubunu oluşturan kalıp yapımı kabartmalı kâseler, farklı formlarda parçaların bulunmaması ve bezeme unsurlarının birbirine yakın olması gibi tespitler de göz önüne alınarak tarihleme konusunda daha çok buluntu kontekstlerine ve yakın çevrede bulunan benzer örneklerle yapılan karşılaştırmalara göre değerlendirilmiştir. Buna göre MÖ 150-50 arasına tarihlendirilen Cıngırt Kayası örnekleri⁵⁴ ile MÖ 2. yüzyıl ile MÖ erken 1. yüzyıl arasına tarihlendirilen Giresun-Aretias/Khalkeritis Adası örnekleri⁵⁵ de dikkate alınarak yapılan tarihlendirmelerde, Kurul Kalesi kâseleri için önerdiğimiz kullanım tarihleri MÖ 120-65/64'dür. Kurul Kalesi'nden ele geçen ve üzerinde taşıdığı atölye imzası ile Ephesos'taki Philon atölyesinde üretilmiş olduğu tespit edilen uzun taç yaprağı bezemeli kâsenin (Lev. 3:13) üretim tarihi (MÖ 166-69)⁵⁶, Kurul Kalesi VI. Mithradates Dönemi yerleşim tarihi ile uyumlu olmasının yanı sıra, bu atölyenin son üretim tarihi kâsenin kalede ele geçtiği yıkım evresi için önerdiğimiz MÖ 65/64 yılları ile de örtüşmektedir⁵⁷.

Bu kesimde Batı Anadolu-İonia atölyelerinin üretimleri ele geçmektedir. Kuzey Karadeniz'de ise Pantikapaion, Demetrios ve Damokles gibi yerel atölyeler kendi kalıp yapımı kâselerini üretmiş, ancak bezemelerde yeni unsurlardan ziyade Akdeniz'in iyi bilinen motiflerine bağımlı kalmışlardır (Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 261).

53 Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 255-259. Ayrıca bkz. Zhuravlev, D., Schlotzhauer, U. (2011), "Greki i varvary na beregach Bospora Kubanskogo", Bosporskij fenomen: Naselenie, jazyki, kontakty (ed. M. Yu. Vakhtina), Petersburg, 264-271.

54 Erol – Tamer 2017, 126-132.

55 Doksanaltı – Ekici 2017, 394.

56 Meriç 2002, 33; Rogl 2014, 134.

57 Şenyurt – Akçay 2016, 234.

Katalog

Katalog No: 1

Levha 1

Buluntu No: KK 16 CP 111 - 64/2. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** A. Çapı: 8,8 cm, Korun. Yük: 4,9 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde 4 sıra kabartma çizgi, gövdede bindirme yaprak bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4) hamurlu, yoğun ince kum, çok az kireç ve çok ince mika katkılıdır. İç-dış sarımsı kırmızı (5 YR 5/6) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Laumonier 1977, Pl. 57.5340; Daskalakis 2012, 291, Euk. 15, 154; Erol – Tamer 2017, 144, Res. 4.11. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 2

Levha 1

Buluntu No: KK 10 DE 100 - 10/2. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Koridor. **Ölçüler:** A. Çapı: 14,5 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Hafif içe dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde dar iki sıra kabartma çizgi, gövdede sık damarlı yapraklardan oluşan bindirme yaprak bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (2.5 Y 5/1) hamurlu, ince kum ve kireç katkılıdır. İç-dış koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Laumonier 1977, Pl. 110.71, 341; Bouzek 1990, 158, Pl. 14.1; Dereboylu 2001, Taf. 15.89; Rogl 2014, 130, Fig. 15; 138, Fig. 23; Erol – Tamer 2017, 144, Res. 4.16-18. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 3

Levha 1

Buluntu No: KK 10 DE 100 - 10/4 (1). **Buluntu Yeri:** İç Kale – Koridor. **Ölçüler:** A. Çapı: 16 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. İçe dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde üç sıra kabartma çizgi, gövde de sık damarlı yapraklardan oluşan bindirme yaprak bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (7.5 YR 3/1) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. İç-dış koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Courby 1922, Fig. 80.8; Bouzek 1990, 158, Pl. 14.1; Dereboylu 2001, Taf. 13.59, 15. 89; Rogl 2001, Taf. 67, Abb. 10, RB 8; 2014, 130, Fig. 15; 138, Fig. 23; Yedidağ 2015, 263, Fig. 5, KY8; Erol – Tamer 2017, 144, Res. 4.16-18. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 4

Levha 1

Buluntu No: KK 15 CL 113 - 1/1. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde yuvarlak uçlu sık damarlı yaprak dizisi, gövdede yüzeyi aşınmış geniş yapraklı bitki (palmiye?) motiflerinden oluşan bindirme yaprak bezemesi. **Hamur ve Yüzey:** Koyu gri (5 Y 3/1) hamurlu, siyah kum ve kireç katkılıdır. Koyu gri (GLEY 1 4/N) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Erol ve Tamer 2017, 144, Res. 4, 12. Yuvarlak uçlu sık damarlı yaprak: Bouzek 1990, 158, Pl. 14.1; Dereboylu 2001, Taf. 13.59, 15.89; Rogl 2001, Taf. 67, Abb. 10, RB 8; Yedidağ 2015, 263, Fig. 5, KY8; Geniş yapraklı bitki: Bouzek – Jansova 1974, Fig. 3.57; Edwards 1975, Pl. 77.898; Retroff 1982, Pls. 28.152-154; Yedidağ 2015, KY11. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 5

Levha 1

Buluntu No: KK 18 CR 112 - 52. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** A. Çapı: 17,5 cm, Madalyon Çapı: 5 cm, Yük: 10,5 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve madalyon kısmındaki noksanlar dışında tündür. Hafif içe dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde atlamalı yerleştirilmiş kabartma nokta ve yuvarlak uçlu sık damarlı yaprak dizisi, gövdede aynı yapraklardan oluşan bindirme yaprak bezemesi, madalyon çevresinde 12 yapraklı çiçek rozetleri ve madalyonda sık damarlı (aşınmış) küçük yapraklardan oluşan bindirme yaprak bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kahverengi (7.5 YR 6/4) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. Gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Laumonier 1977, Pl. 110.71, 341; Bouzek 1990, 158, Pl. 14.1; Dereboylu 2001, Taf. 13.59, 15.89; Rogl 2001, Taf. 67, Abb. 10, RB 8; 2014, 130, Fig. 15; 138, Fig. 23; Yedidağ 2015, 263, Fig. 5, KY8; Erol – Tamer 2017, 144, Res. 4.12,16-18. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 6

Levha 1

Buluntu No: KK 14 DA 108 - ? **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** A. Çapı: 12 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde 7 yapraklı çiçek rozetleri, gövdede sivri uçlu küçük yapraklardan oluşan bindirme yaprak bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (2.5 Y 6/1) hamurlu,

yoğun ince kum, az kireç ve çok ince mika katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLE Y 1 3/N) astarlıdır. **Karşılaştırma:** 7 yapraklı çiçek rozeti: Rogl 2014, 128, Fig. 13.4. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 7

Levha 2

Buluntu No: KK 16 CP 110 - 93/22. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 7 (KTB-M7). **Ölçüler:** A. Çapı: 20,8 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formulu, kabartmalı kâsedir. Bordür ve gövdede dizilim ve şekilleri kalitesiz, atlamalı yerleştirilmiş 7 yapraklı çiçek, sivri uçlu çift damarlı (aşınmış) yaprak ve 8 yapraklı çiçek rozetlerinden oluşan bitkisel bezeme yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4) hamurlu, yoğun siyah kum ve az kireç katkılıdır. Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6) astarlıdır. Yüzey yanmadan kaynaklı, büyük bir kısımda griye dönmüştür. **Karşılaştırma:** 7 yapraklı çiçek rozeti: Rogl 2014, 128, Fig.13.4; 8 yapraklı çiçek rozeti: Rogl 2014, 129, Fig. 14.90; Çift damarlı yaprak: Rogl 2014, 120, Fig. 7 (üstte orta ve soldaki çizim). **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 8

Levha 2

Buluntu No: KK 15 CL 112 - 2/15. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 3 (KTB-M3). **Ölçüler:** A. Çapı: 18,4 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin büyük bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formulu, kabartmalı kâsedir. Bordürde yan yana dizilmiş sarmaşık yaprakları, gövdede üstte zeytin dalları ve yapraklarından oluşan zeytin çelengi dizisi (aşınmış) ile altta 4 kolu sayılabilen çiçek rozeti bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Kahverengi (7.5 YR 5/4) hamurlu, çok az kireç katkılıdır. İç-dış gri (10 YR 3/1) ve yer yer kahverengi (7.5 YR 4/4) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Sarmaşık yaprağı: Rogl 2014, 123, Fig. 9 (sağ üst 4. çizim); Ok 2018, 397, Lev. 14.98; 399, Lev. 16.98. Zeytin çelengi: Meriç 2002, Taf. 6, K 49; Duman 2010, Lev. XLI, F44-F45; Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 256, Fig. 1.4; 258, Fig. 3.2. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 9

Levha 2

Buluntu No: KK 16 CU 110 - 2/24. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Kapı Koridoru. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır.

Üzerinde iki kabartma çizgi arasında atlamalı yerleştirilmiş akanthus ve lotus bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Koyu gri (GLEY 1 3/N) hamurlu, çok az kireç ve çok ince mika katkılıdır. İç-dış siyaha yakın gri (GLEY 1 2.5/N) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Rogl 2014, 113, Fig. 1c; Fig. 8 (sol dizin 8. çizim); Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 257, Fig. 2.1; Jones 2018, 70, Fig. 44; 71, Fig. 47; 72, Fig. 49. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 10

Levha 2

Buluntu No: KK 15 DA 105 - 4/4. **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır. Üzerinde kısmen korunmuş akanthus ve lotus bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kırmızı (2.5 YR 6/6) hamurlu, çok az kireç katkılıdır. İç-dış kırmızı (10 R 4/8 veya 4/6) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Edwards 1975, Pls. 69.817, 71.823; Duman 2010, Lev. XXXVI, F14, F15; Jones 2018, 70, Fig. 45; 72, Fig. 49. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 11

Levha 2

Buluntu No: KK 18 CR 112 - 11/20. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** A. Çapı: 11,6 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde uçları aşağı bakan damarlı yaprak rozetleri, gövdede uçları yuvarlatılmış uzun taç yaprakları arasında alt alta nokta dizileri yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. Dışta koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Yaprak rozeti: Duman 2010, Lev. XXXV, F1; Rogl 2014, 129, Fig. 14, 100; Yedidağ 2015, 267, Fig. 8, KY36-37. Benzer taç yaprağı dekoru: Dereboylu 2001, Taf. 18.135; Günay-Tuluk 2001, Taf. 41, Abb. 14; Duman 2010, Lev. XL, F33. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 12

Levha 3

Buluntu No: KK 16 CL 112 - 5/2. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 3 (KTB-M3). **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır. Üzerinde atlamalı yerleştirilmiş, alt alta nokta dizileri ile çevrili uzun taç yaprakları ve kıvrımlı bitki sapı (asma dalı?) bezemesi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (2.5 Y 5/1) hamurlu, ince kum ve kireç katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLEY 1 2.5/N) astarlı ve mat glazürlüdür.

Karşılaştırma: Kıvrımlı bitki sapı: Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 256, Fig. 1.7; Yedidağ 2015, 265, Fig. 7, KY20-KY21. Benzer taç yaprağı dekoru: Bouzek 1990, 166, Pl. 22.1; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 83, D39; Anlağan 2000, 107; Domaneantu 2000, Pls. 16.246, 34.524, 41.594; Dereboylu 2001, Taf. 18.135, 142; Guldager-Bilde 2010, Pl. 185, F-87; Rogl 2014, 121, Fig. 8; Zuravlev – Zuravleva 2014, 257, Fig. 2.3; Rogl 2014 121 Fig. 8; Yedidağ 2015, 264, Fig. 6, KY14-18; Erol – Tamer 2017, 143, Res. 3.9.
Tarihleme: MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 13

Levha 3

Buluntu No: KK 11 DD 104 - 35. **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** A. Çapı: 11 cm, Madal. Çapı: 4,5 cm, Yük: 5,7 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı, gövde ve madalyon bölümü korunmuş olan kap tüme yakındır. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde 14 kollu ışın demeti rozetleri, gövdede alt alta nokta dizileri arasında uçları yuvarlatılmış uzun taç yaprakları, madalyonda ise Philon'un atölye imzası yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (7.5 YR 3/1) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. İç-dış koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** 14 kollu ışın demeti: Rogl 2014, 129, Fig. 14.94. Benzer taç yaprağı dekoru: Laumonier 1977, Pls. 68.4969, 69.4807, 4845, 4921; Bouzek 1990, 166 Pl. 22.1; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 83, D39; Anlağan 2000, 107; Domaneantu 2000, Pls. 16.246, 34.524, 41.594; Dereboylu 2001, Taf. 18.135, 142; Duman 2010, Lev. XL, F34; Guldager-Bilde 2010, Pl. 185, F-87; Rogl 2014, 121, Fig. 8; Zuravlev – Zuravleva 2014, 257, Fig. 2.3; Rogl 2014, 121, Fig. 8; Yedidağ 2015, 264, Fig. 6, KY14-18; Erol – Tamer 2017, 143, Res. 3.9. **Tarihleme:** MÖ 166-69.

Katalog No: 14

Levha 3

Buluntu No: KK 18 CS 113 - 1/4. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Madalyon bölümü ve alt gövdenin bir kısmı korunmuştur. Kabartmalı kâseye ait alt gövde ve kaide parçasıdır. Madalyonda, merkezde tek nokta çevresinde 7 yaprağı sayılabilen çiçek rozeti, gövdede uzun taç yaprakları (aşınmış) yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kırmızı (2.5 YR 6/6) hamurlu, yoğun siyah kum ve az kireç katkılıdır. İç-dış kırmızı (10 R 4/6) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Çiçek rozeti: Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 77, D8; Rogl 2014, 124, Fig. 10, Typ 1c; Ok 2018, 399, Lev. 16.116. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 15

Levha 3

Buluntu No: KK 12 DI 99 - 15/1 (1). **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır. Üzerinde sağa yönelmiş bir kuş figürü betimlenmiştir. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/3) hamurlu, çok az siyah kum ve kireç katkılıdır. Astarı korunmamıştır. **Karşılaştırma:** Yedidağ 2015, 264, Fig. 6, KY12; 267, Fig. 9, KY 35. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 16

Levha 3

Buluntu No: KK 12 DI 98 - 5/5. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Mekân 1 (İKD-M1). **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır. Üzerinde kabartma nokta dizisi ve hemen altında sağa yönelmiş bir kuş figürü betimlenmiştir. **Hamur ve Yüzey:** Açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 6/4) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. İç-dış gri (2.5 Y 5/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Yedidağ, 2015, 264, Fig. 6, KY12; 267, Fig. 9, KY 35. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 17

Levha 3

Buluntu No: KK 12 DI 99 - 15/1 (2). **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır. Üzerinde omuzunda uzun bir nesne taşıyan insan figürü betimlenmiştir. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/3) hamurlu, çok az siyah kum ve kireç katkılıdır. İçte açık kırmızı (10 R 6/6), dışta gri (10 YR 5/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Doğrudan karşılaştırma örneği tespit edilememiştir. Figürlü örnekler için bkz. Rotroff – Oliver 2003, Pls. 85-494, 108-619; Ersoy 2013, 36, Lev. 3.27; Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 256, Fig. 1.2. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 18

Levha 3

Buluntu No: KK 12 DI 99 - 15/1 (3). **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait gövde parçasıdır. Üzerinde çıplak bir insan figürü betimlenmiştir. Oldukça silinmiş olan yüzey muhtemelen birden fazla bireyin yer aldığı figüratif bir sahne içermektedir. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/3) hamurlu, çok az siyah kum ve kireç katkılıdır. Astarı korunmamıştır. **Karşılaştırma:** Doğrudan karşılaştırma örneği tespit edilememiştir. Figürlü örnekler için bkz. Rotroff – Oliver 2003, Pls. 85-494, 108-619; Ersoy 2013, 36, Lev. 3.27. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 19

Levha 3

Buluntu No: KK 12 DI 99 - 15/1 (4). **Buluntu Yeri:** İç Kale. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Kabartmalı kâseye ait madalyon kısmı alt gövde dönüşü ile birlikte korunmuştur. Üzerinde kline üzerinde uzanmış çıplak bir kadın figürü betimlenmiştir. Hemen yanda ayakta duran bir figürün yalnızca bacakları korunmuştur. Madalyonda, merkezde tek nokta çevresinde bir ince bir kalın şekilde işlenmiş, 10 yaprağı sayılabilen çiçek rozeti yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı veya soluk kahverengi (5 YR 5/3 - 10 YR 6/3) hamurlu, çok az siyah kum ve kireç katkılıdır. İçte açık kırmızı (10 R 6/6), dışta gri (10 YR 5/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Kline üzerindeki figür: Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 263, Fig. 8.2; 264, Fig. 9.2. Çiçek rozeti: Rogl 2014, 123, Fig. 9, Typ 1a-1b. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 20

Levha 4

Buluntu No: KK 17 CO 110 - 16/71. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** A. Çapı: 13 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde 7 yapraklı çiçek rozeti dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6) hamurlu, kum, kireç ve ince mika katkılıdır. Gri (5 YR 2.5/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Rogl 2014, 128, Fig. 13.4; Zhuravlev – Zhuravleva 2014, 256, Fig. 1.1. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 21

Levha 4

Buluntu No: KK 16 DA 108 - 5/5. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Kapı Koridoru. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Hafif içe dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde 6 yapraklı çiçek rozetleri yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (2.5 Y 5/1) hamurlu, siyah kum, kireç ve çok az ince mika katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLEY 1 3/N) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Laumonier 1977, Pl. 10.8476, 9337, Pls. 12.4161, 39.4370, 46.8914; Rogl 2014, 129, Fig. 14.97; 134, Fig. 19.b; Erol – Tamer 2017, 143, Res. 3.1, 3. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 22

Levha 4

Buluntu No: KK 16 CP 110 - 93/26. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 7 (KTB-M7). **Ölçüler:** A. Çapı: 12, 4 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve

gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Hafif içe dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde iç detayları silinmiş Philon kymationu dizisi, hemen altında inci-payet dizisi (aşınmış) yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kahverengi (7.5 YR 6/3) hamurlu, siyah kum ve kireç katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLEY 1 3/N) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Philon kymationu: Rogl 2014, 129, Fig. 14.88. İnci-payet dizisi: Rotroff – Oliver 2003, Pl. 77.451; Kramer 2004, Taf. 58, MB 33; Duman 2010, Lev. XLIII, F52. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 23

Levha 4

Buluntu No: KK 18 CR 112 - 11/25. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Kapı Koridoru. **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordür boş bırakılmış, hemen altında İon kymationu dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. Koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Kossatz 1990, Abb. 12, M25, 2; Dereboylu 2001, 35, Taf. 21, Nr. 177; Duman 2010, F49-F51; Rogl 2014, 113, Fig. 1a; 128, Fig. 13.2. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 24

Levha 4

Buluntu No: KK 16 CP 110 - 93/28. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 7 (KTB-M7). **Ölçüler:** Alınamadı. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde İon kymationu dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Açık kahverengi (7.5 YR 6/4) hamurlu, yoğun siyah kum ve kireç katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLEY 1 2.5/N) astarlı ve mat glazürlüdür. **Karşılaştırma:** Kossatz 1990, Abb. 12, M25, 2; Dereboylu 2001, 35, Taf. 21, Nr. 177; Duman 2010, F49-F51; Rogl 2014, 113, Fig. 1a; 128, Fig. 13.2. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 25

Buluntu No: KK 16 CP 111 - 60/7. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras. **Ölçüler:** A. Çapı: 13 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde dizilim ve şekilleri bozuk İon kymationu dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Kahverengi (7.5 YR 5/4) hamurlu, çok az kireç katkılıdır.

İç-dış gri (10 YR 3/1) astarlıdır. Astar dışta yer yer kahverengidir (7.5 YR 4/4). **Karşılaştırma:** Kossatz 1990, Abb. 12, M25, 2; Dereboylu 2001, 35, Taf. 21, Nr. 177; Duman 2010, F49-F51; Rogl 2014, 113, Fig. 1a; 128, Fig. 13.2. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 26 ve 27

Levha 4

Buluntu No: KK 16 CP 110 - 93/50 ve 51. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 7 (KTB-M7). **Ölçüler:** A. Çapı: 12,6 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, gövde duvarı ağız kenarına doğru düz yükselen, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Kat. No. 32 aynı kaba ait bordür-gövde parçasıdır. Örneklerde bordür boş bırakılmış, gövdede kabartma nokta dizileri ile çevrelenmiş İon kymationu dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (7.5 YR 3/1) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. Koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Gürler 2003, Pl. XVI, D9; Gassner 1997, Taf. 73, H 44; Dereboylu 2001, Taf. 20-169; Günay-Tuluk 2001, Taf. 41-abb, 14c, Kat. No. 22; Ersoy 2013, 35, Lev. 2; 17. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 28

Levha 4

Buluntu No: KK 16 CP 110 66/9 - 93/30. **Buluntu Yeri:** Kuzey Teras – Mekân 7 (KTB-M7). **Ölçüler:** A. Çapı: 11,2 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. İçe dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde gioş dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (10 YR 6/1) hamurlu, yoğun ince mika katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLEY 1 3/N) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Kossatz 1990, Taf. 31, M 23; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 81, D33; Gassner 1997, Taf. 92, H 47; Günay-Tuluk 2001, Taf. 40, Abb. 13a, Kat. No. 20; Duman 2010, Lev. XLI, F39; Ersoy 2013, 34, Lev. 1.3; Rogl 2014, 68, Fig. 41. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 29

Levha 4

Buluntu No: KK 16 CU 110 - 2/20. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Kapı Koridoru. **Ölçüler:** A. Çapı: 12,4 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım formlu gövdeli, kabartmalı kâsedir. Bordürde meander dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Koyu gri (GLEY 1 3/N) hamurlu, çok az kireç ve ince mika katkılıdır. İç-dış koyu gri (GLEY 1 2.5/N) astarlı ve koyu parlak glazürlüdür. **Karşılaştırma:**

Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 81, D 34, Taf. 86, D 52; Dereboylu 2001, Taf. 13.61, 21.187-188, Günay-Tuluk 2001, Taf. 34, Abb. 7a; Rogl 2001, Taf. 64, RB 19, RB 21; Gürler 2003, Pl. XV, C18-19; Duman 2010, Lev. XLIV, F57-F58; Ersoy 2013, 35, Lev. 2.13. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 30

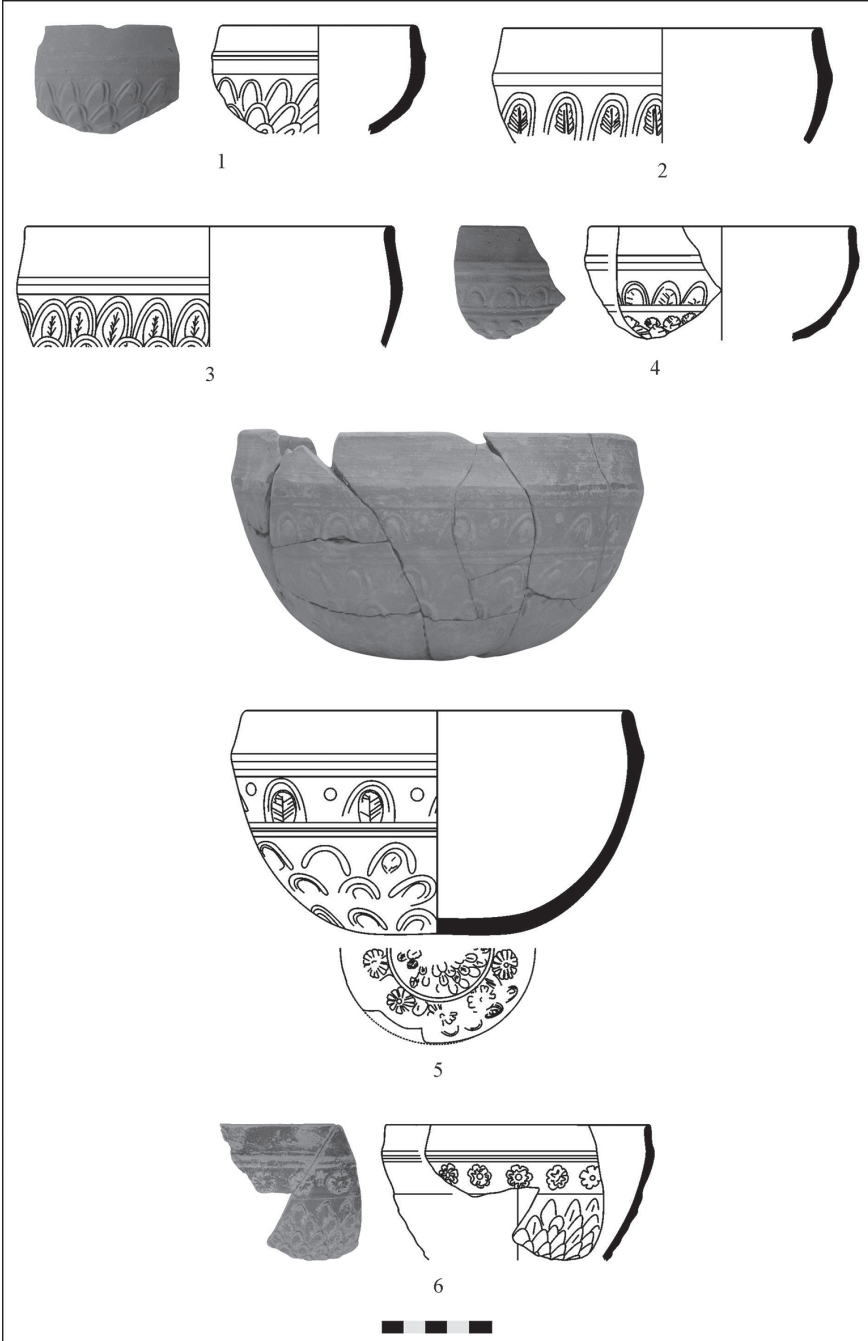
Levha 4

Buluntu No: KK 10 DD 101 - 3. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Koridor. **Ölçüler:** A. Çapı: 12 cm. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dik ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde kıvrımlı dalga dizisi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (7.5 YR 3/1) hamurlu, kum ve kireç katkılıdır. Koyu gri (7.5 YR 3/1) astarlıdır. **Karşılaştırma:** Karşılaştırma örneği tespit edilememiştir. Benzer dalga motifleri için bkz. Rogl 2014, 128, Fig. 13.10. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 31

Levha 4

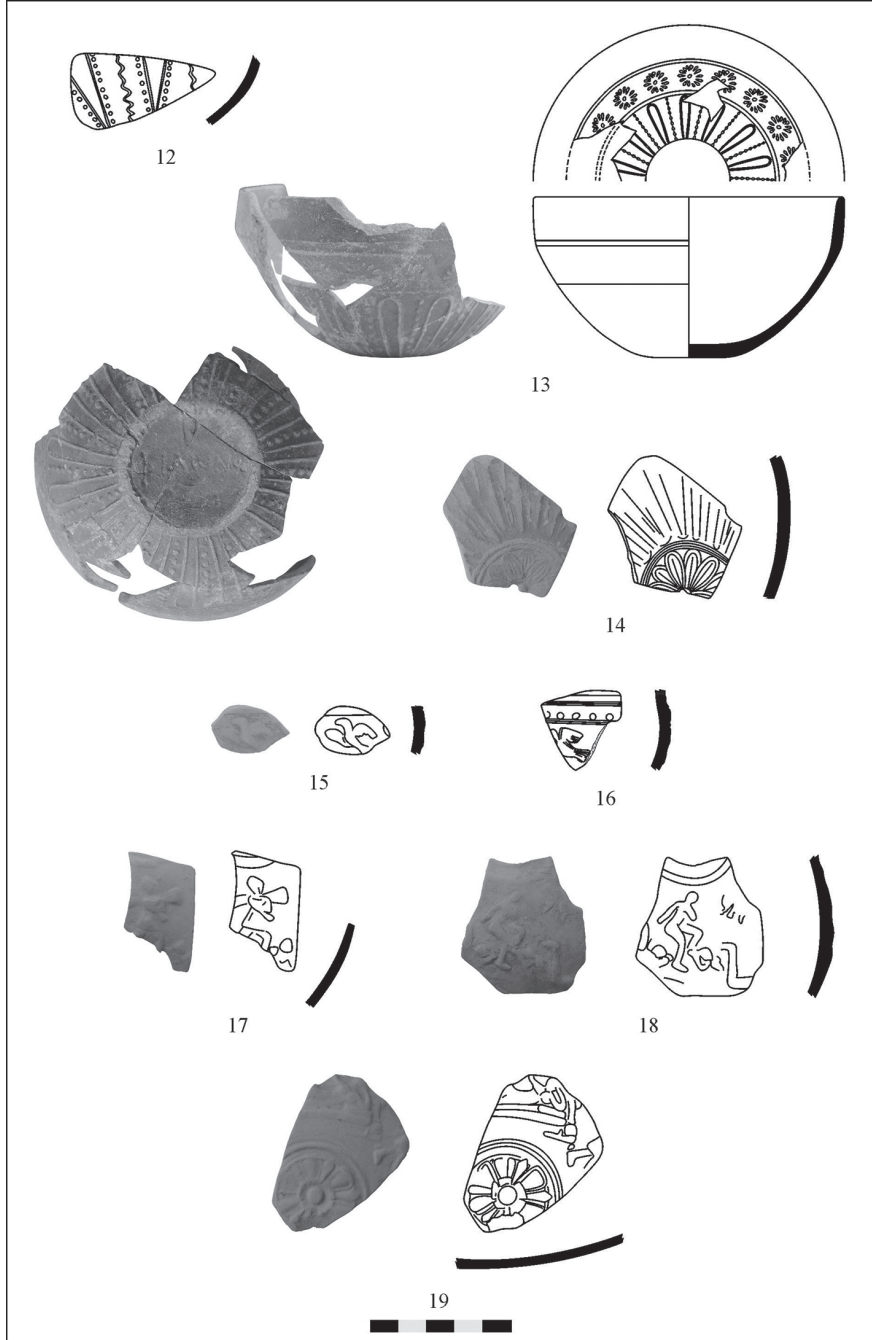
Buluntu No: KK 16 CÜ 110 - 1/9. **Buluntu Yeri:** İç Kale – Kapı Koridoru. **Ölçüler:** Alınmadı. **Tanımı:** Ağız kenar bandı ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. İç dönük ağız kenarlı, yarım küre formlu, kabartmalı kâsedir. Bordürde çiftli spiral dizisi, gövdede sivri uçlu küçük bir adet yaprak motifi yer almaktadır. **Hamur ve Yüzey:** Gri (10 YR 5/1) hamurlu, ufak taşçık, kireç ve çok az ince mika katkılıdır. İç-dış gri (10 YR 3/1) astarlı ve dışta parlak glazürlüdür. **Karşılaştırma:** Bordür: Courby 1922, 379, Fig. 76.12; Laumonier 1977, Lev. II.4776, Lev. 105.4335, 4999, Lev. 55.9062; Kossatz 1990, Taf. 3, Abb. 9, M212; Rotroff – Oliver 2003, Pl. 104.602; Duman 2010, Lev. XLIV, F55-F56. **Tarihleme:** MÖ 2. yüzyılın sonu - MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı.

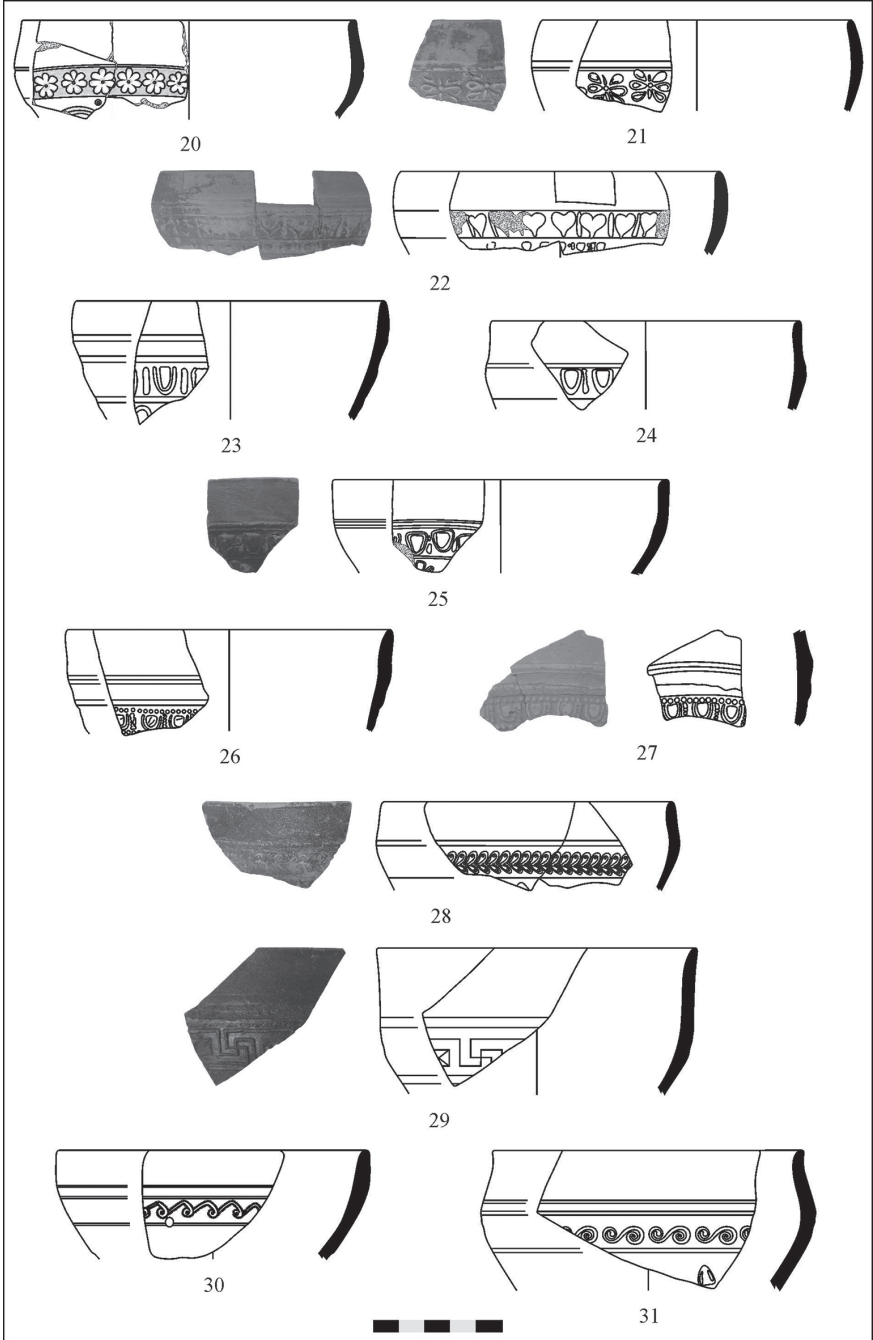
Levha 1.

Levha 2.

Levha 3.

Kaynakça

Anderson-Stojanović 1992

Anderson-Stojanović, V. R., *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, New Jersey.

Anlağan 2000

Anlağan, T., *Sadberk Hanım Müzesi Kalıplı Kâseler ve Kabartmalı Kaplar*, İstanbul.

Bouzek 1990

Bouzek, J., *Studies of Greek Pottery in the Black Sea Area*, Prague.

Bouzek – Jansová 1974

Bouzek, J., Jansová, L., “Megarian Bowls”, *Anatolian Collection of Charles University – Kyme I* (ed. J. Bouzek), Praha, 13-76.

Burke – Pollitt 1975

Burke, S., Pollitt, J., *Greek Vases at Yale*, New Haven.

Callaghan 1982

Callaghan, P. J., “On the Origin of the Long Petal Bowl”, *Bulletin of the Institute of Classical Studies* 29, 63-68.

Courby 1922

Courby, F., *Les Vases Grecs à Reliefs*, Paris.

Daskalakis 2012

Daskalakis, N., “Skyphoi with Relief Decoration from Ancient Lappa (Argyroupoli) near Rethymno”, *Creta Antica* 13, 227-300.

Dereboylu 1994

Dereboylu, E., *Daskyleion Hellenistik Devir Seramiği*, Ege Üniversitesi – Sosyal Bilimler Enstitüsü’ne sunulan Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Dereboylu 2001

Dereboylu, E., “Weisgrundige Keramik und Hellenistische Reliefbecher aus dem Hanghaus 2 in Ephesos”, *Studien zur hellenistischen Keramik in Ephesos – Ergh. ÖJH* 2 (ed. F. Krinzinger, T. Bezecky), 21-44.

Doksanaltı – Ekici 2017

Doksanaltı, E. M., Ekici, M., “Giresun-Aretias/Khalkeritis Adası Kazıları Seramik Buluntuları”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 27, 389-403.

Domaneantu 2000

Domaneantu, C., *Les Bols Hellénistiques à Décor en Relief – Histria* 11, Bucarest.

Duman 2010

Duman, B., Laodikeia Hellenistik ve Erken Roma Dönemi Seramiği, Selçuk Üniversitesi – Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.

Edwards 1956

Edwards, G. R., “Small Objects from the Pnyx: 2, Hellenistic Pottery”, *Hesperia* 10, 79-112.

Edwards 1975

Edwards, G. R., *Corinthian Hellenistic Pottery – Corinth, Vol. 7/3*, Princeton, New Jersey.

Erol – Tamer 2017

Erol, A. F., Tamer, D., “Ordu-Fatsa Cıngırt Kayası Kazısı Hellenistik Dönem Kalıp Yapımı Kabartmalı Kâseleri”, *Anadolu/Anatolia* 43, 111-145.

Ersoy 2013

Ersoy, Y., “Smyrna/İzmir Kazıları Kalıp Yapımı Kâseleri ve Kabartmalı Kaplar”, *TÜBA-KED* 11, 31-50.

Gassner 1997

Gassner, V., *Das Südtor der Tetragonos-Agora. Keramik und Kleinfunde*, Wien.

Guldager-Bilde 2010

Guldager-Bilde, P., “F Moldmade Bowls”, *The Lower City of Olbia (Sector NGS) in the 6th Century BC to the 4th Century AD – Black Sea Studies* 13 (ed. N. A. Lejpunskaja, P. Guldager-Bilde, J. M. Højte, V. V. Krapivina, S. Dmitrievic-Kryžickij), 269-288.

Günay-Tuluk 2001

Günay-Tuluk, G., “Hellenistische Reliefbecher im Museum von Ephesos”, *Studien zur Hellenistischen Keramik in Ephesos – Ergh. ÖJH* 2 (ed. F. Krinzinger), 51-70.

Gürler 1994

Gürler, B., *Metropolis'in Hellenistik Dönem Seramiği*, Ege Üniversitesi – Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.

Gürler 2003

Gürler, B., “Hellenistic Ceramic of Metropolis in Ionia: Chronology, Production and Related Cities”, *Les Ceramiques En Anatolie Aux Epoques Hellenistique Et Romaine – Varia Anatolica* 15 (ed. C. Abaide-Reynal), 9-16.

Hellström 1965

Hellström, P., *Pottery of Classical and Later Date, Terra Cotta Lamps and Glass – Labraunda: Swedish Excavations and Researches II/1*, Lund.

Jones 2018

Jones, R., Hellenistic Moldmade Bowls: Tracking the Connection between Wares and Motifs, Unpublished Masters' Thesis presented to Brandeis University – The Faculty of the Graduate School of Arts and Sciences, Waltham.

Kossatz 1990

Kossatz, A. U., Die Megarischen Becher – Milet Band 5, Funde aus Milet - Teil 1, Berlin.

Kramer 2004

Kramer, N., Gindaros: Geschichte und Archaologie einer Siedlung im nordwestlichen Syrien von hellenistischer bis in frühbyzantinische zeit – Internationale Archaologie 41, Rahden.

Laumonier 1977

Laumonier, A., La céramique hellénistique à reliefs 1. ateliers 'ioniens' – Delos 31, Paris.

Meriç 2002

Meriç, R., Späthellenistisch-Römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am Staatmarkt in Ephesos, Wien.

Mitsopoulos-Leon 1991

Mitsopoulos-Leon, V., Die Basilika am Staatmarkin Ephesos, Kleinfunde 1 – Keramik hellenistischer und römischer Zeit, Forschungen in Ephesos, Band IX/212, Vienna.

Ok 2018

Ok, M., Tripolis Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği, Pamukkale Üniversitesi – Arkeoloji Enstitüsü'ne sunulan Yayınlanmamış Doktora Tezi, Pamukkale.

Rogl 2001

Rogl, C., "Eine Vorschau zu den reliefverzierten Trinkbechern der ephesischen Monogramm-Werkstätte", Studien zur Hellenistischen Keramik in Ephesos – ErgH. ÖJH 2 (ed. F. Krinzinger, T. Bezecky), 99-111.

Rogl 2014

Rogl, C., "Moldmade Relief Bowls from Ephesos - The Current State of Research", Pottery, Peoples and Places: Study and Interpretations of Late Hellenistic Pottery – Black Sea Studies 16 (ed. P. Guldager-Bilde, M. Lawall), 113-139.

Rotroff 1982

Rotroff, S. I., Hellenistic Pottery: Athenian and Imported Moldmade Bolws – The Athenian Agora XXII, New Jersey.

Rotroff 1988

Rotroff, S. I., "The Long-Petal Bowl from the Pithos Settling Basin", *Hesperia* 57, 87-93.

Rotroff 2006

Rotroff, S. I., *Hellenistic Pottery: The Plain Wares – The Athenian Agora XXXIII*, New Jersey.

Rotroff – Oliver 2003

Rotroff, S. I., Oliver, A. Jr., *The Hellenistic Pottery from Sardis: The Finds through 1994 – SardisMon 12*, Cambridge - London.

Sauer 1996

Sauer, R., "Petrographische und schwermineralogische Untersuchungen von Grauen Platten aus Ephesos und Magdalensber", *Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des östlichen Mittelmeergebietes* (ed. M. Herfort-Koch), Frankfurt a. M., 47-54.

Schmid 2006

Schmid, S. G., *Boire pour Apollon: Céramique Hellénistique et Banquets dans le Sanctuaire d'Apollon Daphnéphoros – Eretria 16*, Gollion.

Schneider 1996

Schneider, G., "Chemische Zusammensetzung der Grauen Platten und abderer Keramik", *Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des östlichen Mittelmeergebietes* (ed. M. Herfort-Koch), Frankfurt a. M., 55-60.

Siebert 1978

Siebert, G., *Recherches sur les Ateliers de Bols à Reliefs du Péloponnèse à L'époque Hellénistique – Bibliothèque des Ecoles Françaises d'Athènes et de Rome 233*, Paris.

Şenyurt – Akçay 2016

Şenyurt, S. Y., Akçay, A., "Kurul Kalesi (Ordu) VI. Mithradates Dönemi Yerleşimi Üzerine Ön Değerlendirmeler", *Seleucia* 6, 221-248.

Şenyurt – Akçay 2017

Şenyurt, S. Y., Akçay, A., "The Kurul Fortress and the Cult of Kybele as a City Protector", *Colloquium Anatolicum* 16, 179-198;

Thompson 1934

Thompson, H. A., "Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia* 3, 311-476.

Waagé 1948

Waagé, F. O., "Hellenistic and Roman Tableware of North Syria", *Ceramics and Islamic Coins – Antioch on the Orontes 4* (ed. F. O. Waagé), Princeton, 1-60.

Wiegand-Schrader 1904

Wiegand-Schrader, T. H., Priene. Ergebnisse der Ausgrabungen und Untersuchungen in den Jahren 1895-1898, Berlin, 401-409.

Yedidağ 2015

Yedidağ, T. Y., “Dorylaion Kalıp Yapımı Kâseleri”, Olba XXIII, 235-272.

Yılmaz Çorbacı 2007

Yılmaz Çorbacı, H., “Mersin Müzesi’nde Bulunan Megara Kâseleri”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 16/2, 169-186.

Yorulmaz 2019

Yorulmaz, L., Kurul Kalesi Hellenistik Dönem Seramikleri, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi – Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’ne sunulan Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Zhuravlev – Zuravleva 2014

Zhuravlev, D., Zuravleva, N., “Late Hellenistic Pottery and Lamps from Pantikapaion: Recent Finds”, Pottery, People, and Places: Study and Interpretation of Late Hellenistic Pottery – Black Sea Studies 16 (ed. P. Guldager-Bilde, M. Lawall), 255-286.

Artemis Tapınağı ve Altın Sardes'in Kraliçeleri
Queenly Gifts to Golden Sardis and the Temple of Artemis
Fikret K. Yegül
9

İzmir Arkeoloji Müzesi'nden Bir Grup Kilya Figürini
A Group of Kilia Figurines from the Archaeological Museum of İzmir

Barış Gür - Ayşe Füzuran Caman
35

Silifke Müzesi Örnekleri Bağlamında Roma Dünyasında
Cam Çubukların İşlevleri Konusunda Görüş ve Öneriler
*Suggestions and Views About The Functions of Glass Rods in
The Light of Two Examples from The Museum of Silifke*
Emel Erten
57

Niğde, Ulukışla'da Lulua (Lülüve) Kalesi
The Lulua (Lülüve) Castle in Ulukışla, Niğde
Lale Yılmaz - Halil Sözlü
75

Kurul Kalesi Pişmiş Toprak Kandilleri
Terracotta Oil Lamps from Kurul Fortress
Leyla Yorulmaz
97

Elazığ Müzesi'nden Bir Grup Urartu Mühürü
A Group of Urartian Seals from the Elazığ Museum

Pınar Pınarcık - Bilcan Gökce
127

Phokaia'nın Hellenistik ve Roma Dönemi Mezarları ile
Ölü Gömme Gelenekleri
*Burial Customs and Tombs in Hellenistic and Roman Period
Tombs of Phocaea*

Sabri Arıcı
155

Mersin Müzesi'nden Hellenistik Dönem'e Ait Bir
Mezar Steli
*A Grave Stele at the Hellenistic Period from Mersin
Museum*

Ulus Tepebaş - Handegül Canlı
185

Olba'dan Roma Erken İmparatorluk Dönemi Üfleme
Cam Buluntuları
Early Imperial Blown-Glass Finds from Olba

Emel Erten - Emine Akkuş Koçak
201

Pontos Bölgesi Basamaklı Tünellerinin Köken ve
İşlevleri Üzerine Bazı Öneriler
*Some Suggestions on Origins and Functions of the Stepped
Tunnels in Pontos Region*

S. Yücel Şenyurt - Ahmet Emirhan Bulut
227

Bingöl Şerevdin Yaylası'nın Kaya Üstü Resimleri ve
Kaya Altı Yerleşiminin Değerlendirilmesi
*The Evaluation of On-Rock Pictures and Under-Rock
Settings of Bingöl Şerevdin Plateau*

Sırrı Tiryaki
251

Anemurium Nekropol Kilisesi Heraclius Definesi
A Heraclius Hoard in Anemurium Necropolis Church
Kasım Oyarçin - Mehmet Tekocak
269

Kurul Kalesi Kazılarında Ele Geçen Kalıp Yapımı
Kabartmalı Kâseler
The Moldmade Relief Bowls found in Kurul Fortress
S. Yücel Şenyurt - Leyla Yorulmaz
297

Miletos'tan (Ionia) Koç Başlı Saplı Bir Patera
*A Terracotta Handled Patera with Ram Head from Miletus
(Ionia)*

Reyhan Şahin
329

Tarsus Müzesi'nden İki Triglif-Metop Frizi
Two Trygiph-Metope Friezes from the Tarsus Museum
Gamze Evgen
355

Olba Manastırı Kazıları Üzerine Değerlendirmeler
*Some Observations on The Excavation in The Monastery
of Olba*

Murat Özyıldırım
375

Kitap Tanıtımı
Book Review

Roman Architecture and Urbanism - From the Origins
to Late Antiquity

Emel Erten
389

Antik Dönemden Osmanlı Dönemine Smyrna/İzmir
Kemik Objeleri
Halil Özkan
395

ISSN 2148-4120

ISBN 978-605-9636-41-2

9 786059 636414

